

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2020

сторони: Угода від 27 червня 2014 р. № 984_011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

2. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2018 році. Київ, 2019. URL: <https://eu-ua.org/sites/default/files/inline/files/association-agreement-implementation-report-2018.pdf>.

3. План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF>.

4. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2019 рік, Київ, 2020. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/ar-aa-implementation-2019-4.pdf>.

ЩОДО ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ «ПАТЕНТНОМУ ТРОЛІНГУ»

Чернадчук О. В.

*к. ю. н., ст. викладач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Питання протидії патентному тролінгу як одному з видів порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності набуває актуального значення, що пов'язано зі швидким збільшенням кількості патентів, і, як наслідок, поширенням такого явища як патентний тролінг, існування якого нівелює ідею захисту інтелектуальної власності загалом.

Згідно рейтингу World Intellectual Property Organization за патентною активністю в 2017 році Україна посіла 27 місце із 176 країн [1], випередивши при цьому Польщу, економіка якої у 4 рази перевищує українську за ВВП. В той же час, підписавши Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом Україна взяла на себе ряд зобов'язань в тому числі в сфері інтелектуальної власності, зокрема щодо належного рівня захисту прав інтелектуальної власності та гармонізації національної системи охорони прав інтелектуальної власності. Зважаючи на зазначене, одним із головних завдань України є створення такої правової бази, яка б протидіяла появі патентного тролінгу та сприяла притягненню винних осіб до юридичної відповідальності.

Протидія цьому негативному явищу додатково актуалізується потребою покращення інвестиційного клімату та євроінтеграційними процесами, що відбуваються.

Сутність патентного тролінгу полягає в тому, що недобросовісний заявник, який насправді не є виробником чи винахідником, подає заявку на реєстрацію патенту на об'єкт

права інтелектуальної власності, зокрема промислової, який до цього часу не був зареєстрований справжнім власником. Як наслідок, по відношенню до таких заявників діє механізм правової охорони та захисту їх прав на об'єкт інтелектуальної власності, і вони зловживають наданими їм правами, перешкоджаючи господарській і зовнішньоекономічній діяльності інших суб'єктів.

Патентний тролінг в Україні має певні особливості й відмінності від патентного тролінгу на Заході. Ця особливість в Україні полягає в реєстрації у патентному відомстві України патентними троями на своє ім'я прав інтелектуальної власності на неоригінальні або навіть абсурдні (давно та широковідомі) об'єкти, (наприклад, вішала, лампи розжарювання, протектори шин, зовнішній вигляд ноутбука із закругленими кутами, кузовів автомобілів, пальчикових батарейок тощо) [2, с. 26]. Більше того, ситуація ускладнюється ще й тим, що аналіз практики патентних суперечок показує, що володіючи спеціальною термінологією, знаючи процедуру розгляду патентної заявки і нюанси, пов'язані з експертною оцінкою, можна отримати патент на відоме технічне рішення. При цьому ознака, властива вже відомій продукції або технології, робиться основною відмінною ознакою для якогось нового «винаходу». Ризик таких маніпуляцій мінімальний (патент просто не буде отриманий), покарання за спробу запатентувати вже відоме винахід не передбачено (заявник міг помилитися щодо новизни пропонованого рішення), а потенційний дохід великий [3, с. 294]. Очевидно, що вказані особливості спричинені недосконалістю чинного законодавства України у сфері інтелектуальної власності, і тому зумовлює необхідність в удосконаленні правової бази, яка б протидіяла появі патентного тролінгу та сприяла притягненню винних у ньому до юридичної відповідальності.

На рівні законодавства створенню дієвого механізму для боротьби з патентним тролінгом, підвищенню рівня охорони прав інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі до європейського, а також імплементації вимоги статей 219-223 Угоди про асоціацію покликані проекти № 2258 та № 2259 від 11 жовтня 2019 року. Зокрема, першим законопроектом пропонується додатковий адміністративний спосіб анулювання реєстрацій промислових зразків – так званий механізм «postgrant opposition». Це – можливість досудового скасування свідоцтва в Апеляційній палаті. Другий законопроект передбачає поряд зі створенням вищевказаного механізму ще й розширення переліку об'єктів технологій, на які не поширюється правова охорона, а також надання права будь-якій особі подати мотивоване заперечення проти заявки протягом шести місяців від дати публікації відомостей про заявку на винахід, а також уточнено порядок надання додаткової охорони прав на винаходи [4].

При цьому, на нашу думку, законодавче закріплення правового механізму протидії

патентному тролінгу має обов'язково передбачати закріплення посиленої відповідальності за патентний тролінг; проведення комплексної експертизи об'єкта, що патентується; розгляд справи в адміністративному та судовому порядку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Рейтинг стран мира по количеству патентов. Гуманитарная энциклопедия. URL: <https://gtmarket.ru/ratings/rating-countries-patents/info>.
2. Коросташова І. М. Патентний тролінг як прояв недобросовісної конкуренції: поняття, ознаки, причини. *Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право»*. 2015. № 1 (14). С. 23–28.
3. Шуртаков К. В. «Патентные тролли»: анализ зарубежной и российской практики. *Экономика науки*. 2016. № 4. Т. 2. С. 293–303.
4. В Україні проведуть патентну реформу. За даними інформаційно-правової системи Ліга: Закон. 2019. URL: https://biz.ligazakon.net/ua/news/190266_v-ukran-provedut-patentnu-reformu.

КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ОБ'ЄКТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Полулях О. В.

*Магістрант I курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Чернадчук О. В.

*к. ю. н., ст. викладач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Чим більше інформаційна галузь залучається в комерційний обіг, тим більшою є потреба в захисті інтересів власників комерційної таємниці [1].

Одним з важливіших чинників, які забезпечують належний рівень безпеки суб'єкта господарювання є захист інформації, яка є секретною (комерційною таємницею). Важливою особливістю комерційної таємниці в Україні є те, що до винної особи може бути застосована юридична відповідальність різної галузевої належності [2].

Закономірність розгляду змісту права інтелектуальної власності на комерційну таємницю та безпосередньої сутності цього об'єкта права інтелектуальної власності обумовлена необхідністю визначення правової характеристики порушень передбачених нормами цивільного та господарського, адміністративного та кримінального права.

Право інтелектуальної власності належить кожному, воно закріплене на